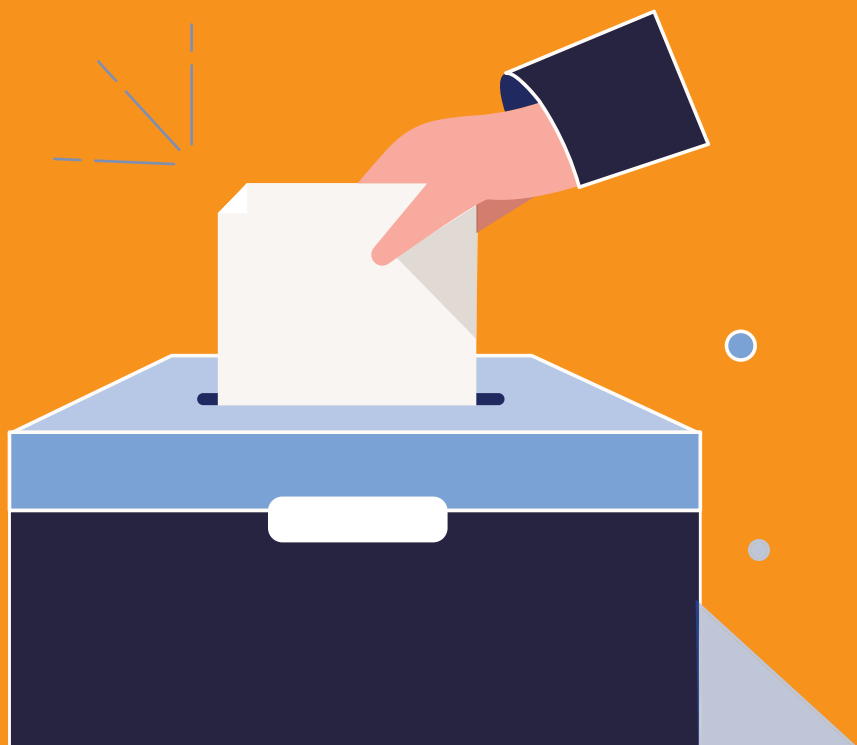


**ВОДИЧ
ЗА**

**МЛАДЕ БИРАЧЕ
КОЈИ ПРВИ ПУТ
ГЛАСАЈУ**



РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА, 2023.

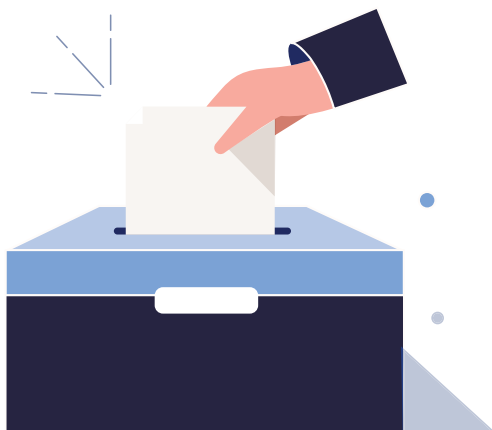


ПРВИ ПУТ ГЛАСАШ?

Оног дана када напуниш 18 година постајеш пуноправан члан друштва. Тада стичеш изборно право и можеш да одлучујеш о томе ко ће бити народни посланици који ће заступати твоја права и интересе у Народној скупштини, ко ће бити посланици у Скупштини Аутономне покрајине Војводине и ко ће бити одборници у твом граду/општини.

Да ли си размишљао/ла како ће изгледати твоја земља за 10 или 15 година? Да ли ћеш живети у земљи у којој се поштују људска права, брине о животној средини, бори против сиромаштва? Земљи у којој су мушкарци и жене равноправни? Земљи која ће ти омогућити да слободно путујеш и упознајеш свет? Да ли те брине како ћеш доћи до посла који би волео/ла? Шта се дешава са климатским променама и глобалним загревањем? Здравством, образовањем?

Сва ова питања утичу на тебе и оне које познајеш и, на неки начин имају везе са политиком. Зато би требало да те интересује!

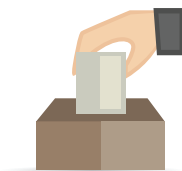


Политика је део твог свакодневног живота и живота људи до којих ти је стало. Добра вест је што можеш да утичеш да ствари буду боље. Твој поглед на свет је јединствен и једнако важан као било чији други. Свет у коме живимо мења се брзо и немаш времена да будеш неми посматрач. Стицањем права гласа, стичеш и моћ да делујеш и мењаш. Укључи се и обликуј своју будућност.

Гласај јер то је твоје право. Изабери како желиш да живиш.

У недељу, **17. децембра**, имаћеш прилику да први пут гласаш, и то онако како ти хоћеш. Више од 8000 бирачких места биће отворено и требаће ти свега неколико минута да гласаш.

КОГА БИРАШ 17. ДЕЦЕМБРА?



Гласањем на изборима и заокруживањем редног броја испред назива једне изборне листе на гласачком листићу, учествујеш у избору **250 народних посланика Народне скупштине**, који ће, у твоје и у име свих грађана Републике Србије, доносити законе и друге акте, бирати Владу и друге функционере и вршити контролу над радом Владе и других државних органа.

Бирачи који живе на територији Аутономне покрајине Војводине бираће **120 посланика Скупштине Аутономне покрајине Војводине**, који ће доносити одлуке и друге акте у вези са уређењем јавних послова за остваривање општих интереса покрајине.

Бирачи у 66 општина/градова бираће и **одборнике скупштина општина/градова**, који ће доносити прописе у вези са

уређењем јавних послова за остваривање општих интереса локалне самоуправе.

Кандидате за народне посланике, посланике и одборнике предлажу политичке странке, коалиције политичких странака и групе грађана.

ДА ЛИ ИМАШ ПРАВО ГЛАСА?



Право гласа на парламентарним изборима имају сви пунолетни држављани и држављанке Републике Србије који живе у земљи и иностранству, над којима није продужено родитељско право, односно који нису потпуно лишени пословне способности.

Да би могао/ла да гласаш, мораш бити уписан/а у бирачки списак и да имаш важећу личну карту или пасош.

ДА ЛИ СИ УПИСАН/А У БИРАЧКИ СПИСАК?



Можеш да провериш:

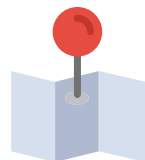
- одласком у своју општинску/градску управу;
- упитом на веб презентацији [Министарства државне управе и локалне самоуправе](#);
- упитом на [Порталу еУправа](#), ако си регистровани корисник Портала еУправа и имаш мобилну апликацију ConsentID или квалификовани електронски сертификат.

У случају да ниси уписан/а у бирачки списак или су у њему неправилно уписани твоји подаци захтев за упис/промену података у бирачком списку можеш поднети општинској/градској управи у месту према адреси из личне карте или путем [Портала еУправа](#) најкасније 1. децембра.

Уколико си бирач - припадник националне мањине имаш право да поднесеш захтев твојој општинској/градској управи или на [Порталу еУправа](#) да се твоје име и презиме у бирачки списак упише, поред српског језика и ћириличног писма и на језику и писму твоје националне мањине.

У периоду **од 2. до 13. децембра 2023. године**, захтев за упис/промену података у бирачком списку подносиш непосредно Министарству државне управе и локалне самоуправе, или преко твоје општинске/градске управе, или путем Портала еУправа.

ГДЕ ГЛАСАШ?



На изборима гласаш на бирачком месту на којем си уписан/а у извод из бирачког списка према пребивалишту (адреса из личне карте).

ВАЖНО: Уколико због школовања боравиш (боравиште) у месту различитом од оног у којем живиш и желиш ту да гласаш, потребно је да поднесеш захтев општинској/градској управи у том месту да се у бирачки списак упише податак да ћеш на предстојећим изборима гласати према месту твог боравишта (изабрано место гласања), најкасније 25. новембра 2023. године.



Уколико се истовремено са парламентарним изборима одржавају и локални избори, а ти се одлучиш да изабереш место у којем ћеш да гласаш према боравишту, нећеш моћи да гласаш на локалним изборима јер је то могуће само у месту у којем живиш, односно у којем имаш пребивалиште.

ШТА ТРЕБА ДА РАДИШ НА ДАН ГЛАСАЊА?



Бирачка места отворена су од 7.00 до 20.00 часова и јасно су обележена како би свако могао лако да их нађе. Гласање се најчешће обавља у просторијама школа, општина/градова, вртића, месним заједницама, домовима културе.

Изборе на бирачком месту спроводи бирачки одбор. Бирачки одбор има стални и проширени састав.

Стални састав (обавезни) бирачког одбора чине председник, два члана и њихови заменици. Њих именује локална изборна комисија, на предлог посланичких група у Народној скупштини. Свака посланичка група има право да предложи број чланова и заменика чланова бирачких одбора који пропорционално одговара заступљености посланичке групе у Народној скупштини на дан расписивања избора.

Сваки подносилац проглашене изборне листе има право да предложи члана и заменика члана у **проширени састав** бирачког одбора.

Бирачки одбор уређује бирачко место на прописан начин који треба да обезбеди правилност и тајност гласања, спроводи гласање и утврђује резултате гласања на бирачком месту.

Чланови бирачког одбора договарају се о подели задужења током дана за гласање (руковање УВ лампом, утврђивање идентитета и проналажење бирача у изводу из бирачког списка, руковање спрејом, уручење гласачког листића, подучавање о начину гласања и др.).

Поред чланова бирачког одбора, на бирачком месту имају право да буду и **посматрачи** (домаћи и страни) који су акредитовани од стране Републичке изборне комисије. Посматрачи искључиво прате изборни поступак на бирачком месту, односно само посматрају спровођење гласања.

Када дођеш на бирачко место:

- ➔ прилазиш члану бирачког одбора који ће ти УВ лампом проверити кажипрст десне руке како би утврдио да ли си већ гласао/ла, односно, да ли имаш трагове спреја за обележавање бирача који су гласали;
- ➔ затим, предајеш личну карту или пасош другом члану бирачког одбора како би утврдио твој идентитет. Пожељно је, али није неопходно, да са собом имаш и позив за гласање;
- ➔ након што ти је утврђен идентитет, следећи члан бирачког одбора тражи твоје име и презиме у изводу из бирачког списка, заокружује редни број испред твог имена и презимена и ти се потписујеш у одговарајућу рубрику;
- ➔ када се потпишеш у извод из бирачког списка, прилазиш члану бирачког одбора који ће ти обележити кажипрст десне руке спрејом, чиме се означава сваки бирач који гласа, док ће ти други члан бирачког одбора уручити гласачки листић и подучити те како се гласа.

Гласаш лично и тајно. Лично гласање значи да можеш да гласаш само у своје име. Нико не сме да утиче на тебе како да гласаш, нити си дужан да било коме кажеш за кога си гласао.

Отићи ћеш иза паравана, **заокружити број испред назива једне изборне листе** за коју желиш да гласаш.

Нико не сме да те у томе омета, односно да гледа како гласаш. Ако ти буде повређена тајност гласања, имаш право да покренеш поступак за поништавање гласања на твом бирачком месту.

Ако услед неписмености, слабовидости, инвалидитета или неког другог разлога ниси у стању да сам попуниш гласачки листић, имаш право да на бирачко место поведеш помагача који ће уместо тебе попунити гласачки листић онако како му одредиш.

Када заокружиш број испред назива једне изборне листе, пресавијаш и убацујеш гласачки листић у за то обележену гласачку кутију. Након овога напушташ бирачко место.

Изузетно, ако у случају тешке болести или инвалидитета ниси у могућности да одеш на бирачко место и гласаш, потребно је да **о томе обавестиш локалну изборну комисију најраније 14. децембра а најкасније 17. децембра до 11.00 часова, односно бирачки одбор на дан гласања најкасније до 11.00 часова.**

Гласање ван бирачког места подразумева да код тебе долазе три члана бирачког одбора (повереници), који:

- утврђују твој идентитет;
- уз помоћ УВ лампе проверавају да ли си већ гласао/ла;
- предају ти потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места коју треба да потпишеш и предаш члановима бирачког одбора;
- обележавају ти кажипрст десне руке спрејом и предају ти: гласачки листић, збирну изборну листу и посебан коверат у који ћеш, пошто гласаш, ставити попуњен гласачки листић;
- упознају те са начином гласања.

Након што повереници бирачког одбора напусте просторију у којој ћеш гласати, ти:

- гласаш, сам/а или уз помоћ помагача;
- пресавијаш гласачки листић и убацујеш га у посебан коверат, који ћеш затворити.

Пошто гласаш, повереници бирачког одбора враћају се у просторију у којој си гласао/ла и:

- печате налепницом посебан коверат у којем се налази гласачки листић;
- запечашћен коверат са гласачким листићем и потписаном потврдом о изборном праву за гласање ван бирачког места стављају у службени коверат.

По повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора предају председнику бирачког одбора службени коверат који он отвара, проверава да ли се у њему налази твоја потписана потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, заокружује редни број под којим си уписан/а у извод из бирачког списка и на месту означеном за потпис ставља напомену да си гласао/ла ван бирачког места. Након тога отвара запечаћени коверат и пресавијени гласачки листић убацује у гласачку кутију.

ШТА СЕ ДЕШАВА КАДА СЕ ГЛАСАЊЕ ЗАВРШИ И БИРАЧКО МЕСТО ЗАТВОРИ?



Када се бирачко место затвори, бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања. Пошто утврди резултате гласања, бирачки одбор дужан је да други примерак записника о раду бирачког одбора који садржи резултате гласања истакне на бирачком месту.

Први примерак записника о раду бирачког одбора, бирачки одбор предаје локалној изборној комисији, која га скенира и објављује на веб-презентацији [Републичке изборне комисије](#).

Уколико те резултати гласања интересују, моћи ћеш да их видиш на твом бирачком месту, као и на веб-презентацији [Републичке изборне комисије](#).

За више информација о изборима можеш посетити веб-презентације Републичке изборне комисије www.rik.parlament.gov.rs и biraci.parlament.gov.rs.

Својим гласом бираш своју будућност!



РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Краља Милана 14, 11000 Београд, Србија

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs



Инстаграм

riksrbije



YouTube

Republička izborna komisija

